

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Meri-Hilkka Mäkelä	Telia	03.07.2026 09:27:34 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (8 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/63533/2026

Metsähallituksen lausunto Halmemäen tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista, Kärämäki

Lupa- ja valvontavirasto on kuuluttanut Kärämäen kunnassa sijaitsevan Halmemäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). YVA-selostuksessa tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi kahta toteuttamisvaihtoehtoa, joissa alueelle suunnitellaan enintään 68 (VE1) tai enintään 55 (VE2) tuulivoimalaa. Lisäksi hankkeessa tutkitaan kolmea eri sähkönsiirtoreittiä (SVEC, SVED ja SVED2), jotka toteutettaisiin 5–7 kilometrin pituisina ilmajohtoina uudessa noin 62 metrin levyisessä maastokäytävässä. Hankkeesta vastaa Infinergies Finland Oy.

YVA-selostuksen liitteenä on luonnonsuojelulain (LSL) 35 § mukainen Natura-arviointi, jossa arvioidaan hankkeen vaikutukset Lapinniemen ja Kärämäenjävien Natura 2000 -alueiden suojeluperusteisiin. Alueet ovat kokonaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa, ja Metsähallitus lausuu asiasta LSL 35 § tarkoittamana Natura-alueen maanhaltijana.

Lapinniemen Natura 2000 -alue (SAC, FI1101803)

Pienikokoinen Lapinniemen Natura-alue on vanhaa mäntyvaltaista metsää, jonka ainoa suojeluperuste on luontodirektiiviin liitteen I luontotyyppi Luonnonmetsät. Lapinniemen Natura-alue on kokonaan suojeltu lakisääteisenä Lapinniemen luonnonsuojelualueena. Suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat lähimmillään 604 metrin päässä Natura-alueesta.

Kärämäenjävien Natura 2000 -alue (SAC/SPA, FI1002002)

Kärämäenjävien Natura-alueen suot ja järvet ovat arvokkaita erityisesti linnuston elinympäristöinä. Alueen suojeluperusteena on kahdeksan luontodirektiiviin liitteen I luontotyyppiä sekä 29 lintudirektiivin lintulajia. Kärämäenjävien Natura-alue on kokonaan suojeltu lakisääteisenä Kärämäenjävien luonnonsuojelualueena. Suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat lähimmillään 3300 metrin päässä Natura-alueesta.

Tiivistelmä laaditusta Lapinniemen ja Kärämäenjärvien Natura 2000 -alueiden Natura-arvioinnista (Ramboll 5.5.2025)*Arvioinnissa käytetty aineisto ja menetelmät*

Natura-arvioinnin keskeisimpiä lähdeaineistoja ovat sdf-tietolomakkeet, Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston lajihavaintoaineistot, NATA-lomakkeet, Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot ja hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset ja vaikutusten arvoinnit. Kärämäenjärveltä saatiin myös käyttöön Metsähallituksen vuoden 2023 lintulaskenta-aineisto.

Vaikutusten merkittävyys on arvioitu kohteen ominaisuudet huomioiden asiantuntija-arviona kaksiporaisella asteikolla: ei merkittävää vaikutusta – merkittävä vaikutus.

Vaikutukset suojeluperusteluontotyyppeihin

Lapinniemen Natura-alueen läpi virtaavan ojan valuma-alueelle ei suunnitella tuulivoimaloita, mutta parannettavaa, jo olemassa olevaa tietä sijoittuu noin 1 100 metriä valuma-alueelle. Vaikutukset luonnonmetsät -luontotyyppiin ovat kuitenkin vähäiset.

Vaikutukset suojeluperustelintulajeihin

Tuulivoimahankkeen vaikutukset Kärämäenjärvien Natura-alueen salassa pidettävälle suojeluperustelintulajille arvioidaan kohtalaisiksi (VE1) tai vähäisiksi (VE2) törmäysriskin ja reviirimuutosten vuoksi. Kaikkien muiden lintulajien osalta vaikutukset arvioidaan korkeintaan vähäisiksi.

Yhteisvaikutukset

Kärämäenjärvien Natura-alueen salassa pidettävälle suojeluperustelajille muodostuu merkittäviä kielteisiä yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden toteutuessa. Muiden lajien kohdalla Halmemäen tuulivoimahankkeen ei arvioida olennaisesti lisäävän muista hankkeista Natura-alueelle mahdollisesti muodostuvia vaikutuksia.

Lievennystoimet

Salassa pidettävän lajin reviirille kohdistuva tuulihankkeiden yhteisvaikutus ylittää selvästi kriittiseksi katsotun raja-arvon, jota ei voida ratkaista yksin Halmemäen hankkeen voimalapoistoilla. Poistamalla 5–11 voimalapaikkaa Halmemäen hankealueelta ja 12–33 voimalapaikkaa Pilpankankaan hankealueelta on mahdollista päästä merkittävien vaikutusten kriteerirajan alle. Muita mahdollisia lieventämiskeinoja ovat haaskaruokinta, tekopesien rakentaminen, töiden ajoittaminen oikein ja yhden roottorin lavan maalaaminen tummaksi.

Metsähallituksen lausunto laaditusta Natura-arvioinnista*Vaikutukset Lapinniemen Natura-alueen suojeluperusteisiin*

Lapinniemen pienikokoisen Natura-alueen ainoa suojeluperuste on Luonnonmetsät-luontotyyppi. Natura-alue rajautuu idässä metsäautotiehen, jota Natura-arvioinnin mukaan mahdollisesti parannetaan tuulivoimahankkeessa. Tien parannuksesta ja käytöstä arvioidaan syntyvän pölyämistä sekä kiintoaine-, humus- ja ravinne päästöjä pintavesiin, mutta vaikutus direktiiviluontotyyppiin todetaan Natura-arvioinnissa vähäiseksi, sillä käytettävä tie on jo olemassa. Metsähallitus pitää hankesuunnitelmaa Lapinniemen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten osalta puutteellisena, sillä siinä ei esitetä, mitä tien parannustoimet konkreettisesti olisivat ja miten nämä konkreettiset toimenpiteet vaikuttaisivat Natura-alueen luonnonmetsiin. Tien nykytilaa tai sitä, millaiseksi se on tarkoitus muuttaa, ei käsitellä. Lisäksi Lapinniemen Natura-alueen boreaalisten luonnonmetsien herkkyyks on taulukossa 4 arvioitu kohtalaiseksi, sillä luontotyyppiä on runsaasti myös muualla Natura-alueella. Alueen luonnonmetsät koostuvat kuitenkin vain neljästä pienikokoisesta kuviosta, joista laajin rajautuu mahdollisesti parannettavaan tiehen. Metsähallitus toteaa, että hankkeesta Lapinniemen Natura-alueen ainoaan suojeluperusteeseen kohdistuvien vaikutusten merkittävyyteen jää epävarmuutta.

Vaikutukset Kärämäenjärvien Natura-alueen suojeluperusteisiin

Metsähallitus pitää oikeana Natura-arvioinnin johtopäätöstä siitä, ettei hankkeesta etäisyyden vuoksi aiheudu vaikutuksia Kärämäenjärvien Natura-alueen suojeluperusteluontotyyppeihin.

Natura-arvioinnin mukaan salassa pidettävää lajia lukuun ottamatta Halmemäen hankkeesta ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa aiheudu millekään Kärämäenjärvien suojeluperustelintulajille kuin korkeintaan vähäisiä vaikutuksia. Metsähallitus toteaa, että lintulajeihin kohdistuvia vaikutuksia käsitellään Natura-arvioinnissa varsin yleisellä tasolla hyödyntämättä hankkeessa kerättyä aluekohtaista linnustotietoa. Natura-arvioinnin keskeisimpinä lähdeaineistoina mainitaan mm. hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä tehty luontoselvitykset ja maastokäynnit, ja YVA-selostuksen liitteenä olevan Halmemäen linnustoraportin (Ramboll Oy, 16.2.2024) mukaan linnustonselvityksiä on tehty myös Kärämäen Natura-alueella. Jää kuitenkin epäselväksi, missä määrin mainittuja aineistoja on hyödynnetty, sillä linnustoon kohdistuvien vaikutusten osalta tehtyjä johtopäätöksiä ei perustella kohdekohtaisilla havainnoilla, vaikka hankealueen lähiympäristössä havainnoitiin mm. isojen lintujen (suojeluperustelajeista joutsen ja kurki) mahdollisia yöpymisalueita sekä yöpymis- ja ruokailualueiden välistä liikehdintää.

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn arvioon siitä, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat salassa pidettävään suurireviiriin.

suojeluperustelintulajiin. Metsähallituksen näkemykset lajiin liittyen esitetään lausunnon liitteessä 1, joka toimitetaan vain viranomaiskäyttöön.

Yhteisvaikutukset

Halmemäen Natura-arvioinnin suurimmat puutteet liittyvät Metsähallituksen näkemyksen mukaan Kärsämäen Natura-alueen linnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten riittämättömyyden arviointiin. Erityisesti Halmemäen tapaisessa hankkeessa, jossa pienikokoista lintudirektiivin perusteella Natura-verkostoon liitettyä aluetta ympäröivät suunnitellut ja jo hyväksytyt tuulivoimahankkeet lähes jokaisesta ilmansuunnasta, tulisi yhteisvaikutusten arvioinnin olla erottamaton ja sisäänrakennettu osa Natura-arviointia. Salassa pidettävää lajia lukuun ottamatta Kärsämäenjävien Natura-alueen suojeluperustelinnustolle hankkeista aiheutuvat yhteisvaikutukset on arvioinnissa kuitattu käytännössä yhdellä lauseella, jonka mukaan Halmemäen tuulivoimahanke ei olisi olennaisella tavalla lisäämässä mahdollisesti muista hankkeista Natura-alueelle muodostuvia vaikutuksia. Johtopäätökseen hypätään Natura-arvioinnissa suoraan perustelematta sitä edes yleisellä tasolla, vaikka Natura-arvioinnissakin mainitaan, että arvioinnista tulee käydä aukottomasti ilmi, miten ja millä tieteellisillä perusteilla lopullinen päätös vaikutusten merkittävyydestä on tehty. On huomattava, että suojeluperustelajeista esimerkiksi kurjen ja joutsenen lentoaktiivisuus mainitaan toisaalla Natura-arvioinnissa suureksi, koska soilla pesivät ja yöpyvät linnut ruokailevat usein etäämpänä sijaitsevilla pelloilla ja kosteikoilla. Yhteisvaikutusten arvioinnissa ei kuitenkaan käsitellä suojeluperustelintulajien ruokailu- ja saalistuslentojen suuntautumista lainkaan. Natura-arvioinnissa ei myöskään käsitellä mitenkään suunniteltujen tuulivoimahankkeiden muodostamassa pussissa sijaitsevan pienen Natura-alueen saavutettavuutta muuttavan linnuston kannalta. Metsähallitus huomauttaa, että Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiavaihemaakuntakaavaa varten laaditussa Natura 2000-verkoston riskianalyysissä Kärsämäenjävien Natura-alue on luokiteltu SPA-alueeksi, jolle muodostuu suuri potentiaalinen riski vaikutusalueelle suunnitteilla olevista tuulivoimahankkeista.

Metsähallitus huomauttaa, että Halmemäen vieressä sijaitsevan Pilpänkankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä laaditussa Natura-arvioinnissa (FCG Oy 22.10.2025) arvioidaan hankkeen etenkin Halmemäen ja Hautakankaan hankkeiden kanssa muodostamat yhteisvaikutukset Kärsämäenjävien Natura-alueen suojeluperustelinnustolle merkittäviksi. Erityisesti alueen isoille petolinnuille (sinisuhaukka, hiirihaukka ja kaksi salassa pidettävää lajia) arvioidaan aiheutuvan jopa erittäin suuria yhteisvaikutuksia. Nämä arviot on jätetty Halmemäen Natura-arvioinnissa huomiotta. Myös mm. läheisen Konnunsuon tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnissa (FCG Oy 10.12.2024) Kärsämäenjävien suojeluperustelinnustolle tuulivoimahankkeista aiheutuvat yhteisvaikutukset on todettu suuriksi.

Metsähallitus mainitsee yhteisvaikutusten tarkastelun puutteeksi myös sen, ettei Natura-arvioinnissa mainita, minkä hankkeiden osalta yhteisvaikutuksia on tarkasteltu. Halmemäen Natura-arvioinnin kappaleessa 3 ja taulukossa 1 on kuvattu muut lähiseudun hankkeet suhteessa Halmemäen tuulivoimahankealueeseen, ei arvioitaviin Natura 2000 -alueisiin. Tämän vuoksi taulukkoon on listattu esimerkiksi 20 kilometrin päässä Kärämäenjävien Natura-alueesta sijaitseva Nurmesnevan tuulivoima-alue, mutta ei huomattavasti lähempänä Natura-aluetta sijaitsevia laajoja Konnunsuon ja Lapinsalon tuulivoima-alueita. Lisäksi Natura-arvioinnissa mainitaan yhteisvaikutusten yhteydessä myös Halmemäen tuulivoimahankkeen sähkönsiirto, vaikka sähkönsiirto on arvioinnin hankekuvauksessa esitetty osana arvioitavaa hanketta.

Johtopäätökset

Metsähallitus katsoo, että puutteellisen hankekuvauksen ja vaikutusmekanismien kuvauksen vuoksi Halmemäen hankkeesta Lapinniemen Natura-alueen ainoaan suojeluperusteeseen, luonnonmetsiin, kohdistuvien vaikutusten merkittävyys jää Natura-arvioinnin perusteella epävarmaksi.

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn arvioon siitä, ettei Halmemäen tuulivoimahanke yksinään todennäköisesti merkittävästi heikennä Kärämäenjävien Natura-alueen suojeluperusteita. Metsähallitus pitää arviointia muihin kuin salassa pidettävään lintulajiin kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta kuitenkin täysin riittämättömänä, eikä Natura-aluetta ympäröivien tuulivoimahankkeiden merkittävästi heikentäviä yhteisvaikutuksia alueen suojeluperustelinnustolle voi Natura-arvioinnin perusteella poissulkea.

Metsähallitus pitää oikeana Natura-arvioinnin johtopäätöstä siitä, että Halmemäen ja muiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset voivat merkittävästi heikentää Kärämäenjävien Natura alueen salattua lintulajia korkean törmäysriskin ja reviirimenetysten vuoksi. On hyvä, että Natura-arvioinnissa esitetään eri vaihtoehtoja voimalapoistoille, joiden avulla törmäysriskiä saataisiin pienennettyä merkittävän rajan alapuolelle. Natura-arvioinnin perusteella jää kuitenkin huomattavaa epävarmuutta sen suhteen, miten realistisia ja toteuttamiskelpoisia toiseen, jo Halmemäkeä pidemmälle suunniteltuun tuulivoimahankkeeseen kohdistetut lievennystoimenpiteet ovat. Metsähallitus kannustaa Kärämäen Natura-alueen ympärillä sijaitsevia tuulivoimahankkeita tiiviiseen hankkeiden väliseen yhteistyöhön sen varmistamiseksi, etteivät hankkeiden yhteisvaikutukset merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperustelintulajeja.

Lausunnon ovat valmistelleet maankäytön erikoissuunnittelijat Pauliina Kulmala ja Harri Taavetti.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Meri-Hilkka Mäkelä
tiimivastaava
Metsähallitus Luontopalvelut

Liite 1. Metsähallituksen lausunto Halmemäen tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista,
salassa pidettävä laji